

За магическото в изкуството

Богдана Костуркова

Представлението на Видинския куклен театър „Кино-театър „Българан“ започва в тишина и мрак. Неусетно от тъмнината, на фона на красива филмова музика, изплуват силуетите на актьорите, лицата им и щраква филмова клапа. Просветват движещи се думи – Кино, театър. Започва да пулсира сърцето на постановката – филмовата лента. Тя ще е и декор на постановката, и различните територии, на които се случват четирите сцени по четирите приказки, кои-

„Българан“, той е и приятел, и учител, и активен съучастник на театралната игра. И прожекционист, който предлага любезно няколко приказки в своя кино-театър. Той сбито и синтезирано подготвя детската аудитория за първите стъпки на киното, деликатно ги обучава в това как се гледа и как се възприема кино. Първите филми били черно-бели. Черно-бяла е и първата приказка. Нямо било киното в първите си продукции. Затова и нашият прожекционист озвучава разказа. Свири и дава темпото на сценичната игра. А на импровизираната сцена – кадър от филмовата лента, виждаме историята за това как „Неволята учи“. Българската народна приказка се разказва чрез движещи се изображения, симпатични и с индивидуален характер плоски кукли, сътворени от въображението на сценографа Томиана Томова-Начева. Тук започва интересното сливане на средствата на киното (движещи се изображения) със средствата на кукления театър (взаимоотношения на кукла с кукла и човек с кукла). Движението на куклите е и хоризонтално, и вертикално, то напомня филмовия разказ, но носи атмосферата на автентичната куклена игра. Динамичният разказ за дърваря и неговите синове, които, докато чакат неволята, сами поправят талигата си, е поднесен с чувство за хумор, разбираем за децата, а диалогът прожекционист – четец (Евгения Роева) подготвя възприемането на следващия епизод-приказка. Тя е „Бърза печалба“, отново българска народна приказка, а киното вече е заблядало света. То е проговорило и затова героите и в театралната постановка вече говорят със своя глас. Селянинът (Красимир Колев) пред нас прави своите планове как да продаде изгодна яйцата си и както се казва в спектакъла – живее в черно-белия си свят, но мечтае цветно... В този откъс движението на куклите е ефирно, сякаш са в полет, обемите им са съизмерими и атрактивни, театралния разказ тече на две нива. Просветващите лица на актьорите дават недвусмислена заявка за театралната игра в търсене на филмовата специфика за нуждите на основния разказ на постановката. Въмъкването на декор (крепостни стени и др.) „оцветява“ сценичната игра, за да подготви разказа на прожекциониста за следващия кино-етап – за виражирането, за значението на всеки цвят в киното. Дали само като

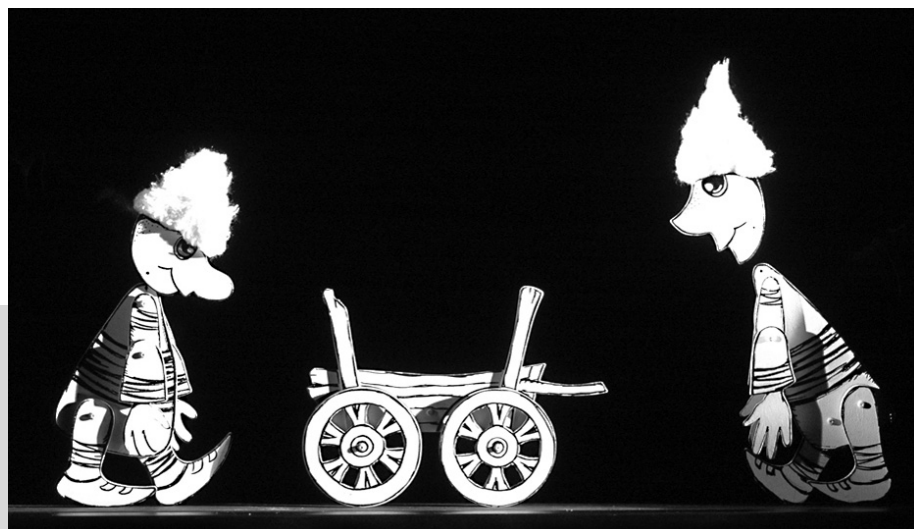
Кино-театър
„Българан“
Bulgaran
Movie Theater

то режисьорите Румен Рачев и Боряна Георгиева са избрали да вплетат в сценичния разказ. Двамата режисьори са автори и на текста, и на музикалното оформление. В единия край на сцената, като стълба, която води в небето, е безкрайната сякаш филмова лента, а в другия – ярко осветен, с пиано и филмов апарат пред себе си е Разказвачът (Жоро Иванов) – благ старец, който поднася на децата (зрителите) не само историята на киното в България, за която ги е събрал, но и ги амбицира, предизвиква, приласкава да научат повече за магията на Изкуството. За по-големите и повече видели зрители той е излязъл сякаш от приказките на Валери Петров – мъдър, разбиращ, сладкоумен разказвач на истории. За децата, които са основните зрители на спектакъла „Кино-театър

илюстрация в осветлението вече се явява цял?! Червено и синьо се борят за превес, докато въображението на нашия герой го дарява с дом, семейство, дете и всичко се разпада за миг, когато увлечен в мечтите си, счулва яйцата... Отиде ми печалбата, проронва сянина, но не губи кураж и предлага пържени яйца на прожекциониста, не губи дух. Но очите му са тъжни и ранени. Това в киното е особено силно в *близък* план. Така именно – в близък план, е решена следващата приказка – „Глунав вълк“, също българска народна приказка. Диалогът вълк – прожекционист е изпълнен с настроение и ражда динамиката на откъса. В пъстрата, цветна гора Вълкът среща последователно магаре, два овена, биче, розово прасе (акцентът на куклите са лицата им – разпознаваеми, изобретателни, с остроумни загатвания за характера на персонажа и водени деликатно от актьорите Красимир Колев, Аделина Илиева, Минка Суролова, Евгения Роева), действието е следено сякаш под лупа, а повторението на ситуацията води до съзвествяване на ритъма, докато се стигне до подгонването на вълка от кучетата. Тази притча за безкрайната глупост, която се заплаща с висока цена, е разказана остроумно и с въображение. Ей, главо глупава, ще простене вълчо (тук действието става малко разточително, докато той преразказва току-що видяното) и ще предаде щафетата на четвъртата приказка „Тримата братя и ламята“, отново българска народна приказка, чрез която ще се запознаем с 3D формата... Братята се представят пред зрителите, дават заявка за характерността си и приказката започва. Малко страшничка при-

казка за ламя, която краде хора и добитък. Версията на Румен Рачев и Боряна Георгиева е художествено дообогатена с малка ламичка, чудотворни баничарница и млекарница, но финалът е добре познатият: побеждава най-малкият брат – смел, разумен и изобретателен, склонен да се грижи за близките си. Да надникне в око̀то на ламята – само киното го може, се твърди в спектакъла. В постановката се оказва, че и в театъра няма невъзможни неща. И то в екшън 3D формат. Знаменателен е дубооят Ламя – Малчо, решен в музичан джаз танц с красиво иронично намигане. Спасява Малчо братята си и отървава хората от ламята. Историята свършва, свършва и спектакълът. Петимата актьори, които с неизчерпаема енергия са пресътворили всички герои от театралната игра, получават заслужените си аплодисменти. А аз си мисля, че наистина въображението, подплатено от професионален опит и култура, дава неизчерпаеми възможности пред твореца. Румен Рачев и неговият екип са сумели да разнообразят проявлението на кукленотеатралното изкуство и да го представят в интригуваща, неочаквана светлина. ■

Кино-театър
„Българан“
Bulgarian
Movie Theater

About the magic in art

Bogdana Kosturkova

The performance „Bulgarian Movie Theater“ of the Vidin Puppet Theater starts in silence and darkness. Gradually from the darkness at the background of a beautiful film music the actors' silhouettes emerge, their faces materialize and the clapper board clicks. Moving words flash – cinema, theater. The heart of the performance starts pulsating – the film reel. It is going to be the production set and the various territories where the four scenes from the four fairy tales that the directors Rumén Rachev and Boriana Georgieva have decided to weave in their narrative are located. The directors are also authors of the text and the music. At the back corner of the stage like a stairway to heaven the endless film reel unfolds

and the other corner, brightly lit, accommodates the Story Teller (Zhoró Ivanov), sitting at a piano with a camera in hand – a kind old man giving the children (spectators) not just the story of the Bulgarian cinema, but also challenging and energizing them and befriending them to learn more about the magic of Art. To the more mature and more experienced spectators he looks as if he has come out of Valery Petrov's tales – wise, understanding, silver-tongued story teller. To the children who are the main audience of this performance of „Bulgarian Movie Theater“ he is a friend, a teacher and an active co-participant in the acting. But also a projectionist kindly offering a couple of stories in his cinema-theater. In a con-

cise and synthetic manner he prepares the children's audience for its first steps in the cinema, teaches them delicately how to watch and perceive it. The first movies were black-and-white. The first fairy tale was black-and-white, too. In its first productions the cinema was mute. Therefore our projectionist provides a sound track. He plays and sets the rhythm of the scenery. In the improvised scenic frame from the reel we can see the story of how the hardships of life teach lessons. The Bulgarian folk tale is told through moving images, nice-looking flat puppets with their own individuality created by the imagination of stage designer Tomiana Tomova-Nacheva. Here starts the interesting merging between the cine-